

BASIS SELECTIE DOCUMENT

VOOR

de Minister van Verkeer en Waterstaat

Op het beleidsterrein beheer van de Rijksbegroting 1940 - 1993

INHOUDSOPGAVE

<u>1 INLEIDING</u>	3
<u>1.1 Taken op het beleidsterrein</u>	3
<u>1.2 Doelstelling van de selectie</u>	4
<u>1.3 Selectiecriteria ter realisering van de doelstelling</u>	4
<u>1.4 Leeswijzer bij de Selectielijst</u>	6
<u>2 ACTOR MINISTER van VERKEER en WATERSTAAT als VAKMINISTER</u>	7
<u>IN LONDEN (1940-1945)</u>	7
<u>3 ACTOR MINISTER van VERKEER EN WATERSTAAT ALS VAKMINISTER</u>	11
<u>3.1 Periode 1940 - 1977</u>	11
<u>3.1.1 Comptabiliteitswet 1927 (CW) en andere regelingen</u>	11
<u>3.2 Periode 1977 – 1990 (1991)</u>	16
<u>3.2.1 Comptabiliteitswet 1976 en andere regelingen</u>	16
<u>3.3 Periode 1991 (1992) - 1993</u>	21
<u>3.3.1 Comptabiliteitswet</u>	21
<u>3.4 Periode 1940 - 1993</u>	22
<u>3.4.1 Bedrijvenwet</u>	22
<u>4 Verslag van het driehoeksoverleg</u>	25

1 INLEIDING

1.1. Verantwoording

Het PIVOT institutioneel onderzoeksrapport *Per slot van rijksrekening*¹ (RIO 15) vormt de basis voor dit Basis Selectie Document (BSD). Het BSD bevat de uitkomsten, met overwegingen, van het selectieproces.

Dit BSD voor de Minister van Verkeer en Waterstaat bevat de handelingen van de actor 'vakministers', anders dan de minister van Financiën. De handelingen zoals deze zijn opgenomen in dit BSD zijn handelingen die door de actoren Minister van Verkeer en Waterstaat en voorgangers als vakminister en Minister van Verkeer en Waterstaat en voorgangers als vakminister in Londen werden verricht in de periode 1 januari 1940 tot 1 mei 1993.

Als uitgangspunt voor dit BSD is gebruik gemaakt van het BSD Beleidsterrein beheer van Rijksbegroting 1996, vastgesteld voor de minister van Financiën in 1996 (Stcrt. 1996, 96), voor de (vak)ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Defensie, Landbouw, Natuur en Visserij in 1998 (Stcrt. 1998, 142), en voor de (vak)ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, en Justitie in 2001 (Stcrt. 2001, 194). Destijds is het BSD 1996 voor de minister van Verkeer en Waterstaat per abuis niet vastgesteld. Ondertussen heeft een actualisatie van het BSD 1996 plaatsgevonden, die naar verwachting in 2004 vastgesteld zal worden. De minister van Verkeer en Waterstaat lift mee met de vaststelling van deze actualisatie. Hierbij worden alleen de gewijzigde en de nieuw geformuleerde handelingen vastgesteld. Met de vaststelling van het geactualiseerde BSD, wordt een aantal handelingen uit het BSD van 1996 ingetrokken. Voor de vakministers betreft dat de handelingen 10, 80, 281, 288, 295, 296, 302, 305, 337, 340, 343, 351, 353, 357, 365, 368 en 369. Het overige deel van het BSD uit 1996 blijft van kracht. De handelingen uit het BSD van 1996 dat van kracht blijft en die van toepassing zijn op de vakministers, zijn in dit BSD opgenomen. De handelingen die met de vaststelling van de actualisatie ingetrokken worden, zijn niet in dit BSD opgenomen.

1.2 Taken op het beleidsterrein beheer van de Rijksbegroting

De taken van de rijksoverheid op het beleidsterrein rijksbegroting zijn:

1. Het totstandbrengen van de infrastructuur van het beheer van de rijksbegroting²;
2. Het periodiek tot stand brengen van de rijksbegrotingswetten³, de uitvoering ervan, het toezicht op de uitvoering, de controle op de uitvoering en de coördinatie van het rijksbegrotingsproces als geheel. Deze taak is weer te verdelen in tweeën:
  - het stellen van beleidskaders voor één begrotingsjaar, zoals de technische begrotingsaanschrijving, de Kaderbrief, de Hangpuntenbrief, de Totalenbrief en de Augustusbrief. Dit in tegenstelling tot de eerste taak die het *algemene* kader scheidt van het begrotingsgebeuren;
  - de feitelijke opstelling van de begrotingswetten en de uitvoering daarvan, het toezicht en de controle op de uitvoering.

¹ Per slot van rijksrekening. Rapport van het institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting over de periode 1940-1993 in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT)/[samenstelling: F. van Dijk]. Den Haag/Rijksarchiefdienst/PIVOT. (PIVOT-rapporten, ISSN 0928-0448;15).

² Het betreft hier het beleid dat bepaalt: *wie* doet *wat* en *wanneer*.

³ Een rijksbegrotingswet bevat een overzicht van ontvangsten en uitgaven van rijksmiddelen.

1.3 Doelstelling van de selectie

De selectie richt zich op de organen van de overheid, voor zover de organen vallen onder de werking van de artikelen 5, 13 en 37 van de Archiefwet 1962.

De hoofddoelstelling van de selectie is een scheiding aan te brengen tussen te bewaren (naar de rijksarchiefdienst over te brengen) en (op termijn) te vernietigen gegevens van bedoelde overheidsorganen.

Zoals de minister van WVC bij de behandeling van de nieuwe Archiefwet in de Tweede Kamer (13 april 1994) heeft gemeld, is het onderhavige BSD opgesteld tegen de achtergrond van de selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst/PIVOT die luidt: *het mogelijk maken van de reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen*.

De te bewaren gegevens moeten deze reconstructie mogelijk maken.

Deze doelstelling wordt geoperationaliseerd binnen het beleidsterrein rijksbegrotingszaken. De handelingen van de verschillende overheidsactoren binnen het beleidsterrein worden geselecteerd en gewaardeerd op hun bijdrage aan de realisering van die selectiedoelstelling. Bij deze selectie en waardering is derhalve de vraag aan de orde: 'welke gegevens, behorend bij welke handeling, berustend bij welke actor, dienen te worden bewaard ten einde het handelen van de rijksoverheid, op hoofdlijnen, binnen het beleidsterrein rijksbegroting te kunnen reconstrueren'.

Door de handelingen van de verschillende overheidsactoren binnen een beleidsterrein te selecteren en te waarderen, kortom door de handelingen in hun context te plaatsen, kan, in afwijking van de gebruikelijke selectiemethoden, op een verantwoorde wijze aan afstemming tussen de actoren worden gedaan.

1.4 Selectiecriteria ter realisering van de doelstelling

Beide eerder geformuleerde taken van de rijksoverheid op het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting -'het totstandbrengen van de infrastructuur van het beheer van de rijksbegroting' en 'het periodiek tot stand brengen van de rijksbegrotingswetten, de uitvoering ervan, het toezicht op de uitvoering, de controle op de uitvoering en de coördinatie van het begrotingsproces als geheel'- zijn *kaderstellend* voor alle verdere beleidsprocessen bij de rijksoverheid en de infrastructuur van de rijksoverheid zelf (personeel; organisatie; gebouwen; e.d.).

De neerslag van de handelingen ter vervulling van beide taken komt -in principe- voor bewaring in aanmerking. Hiervan zijn echter enkele categorieën van handelingen uitgesloten: deze komen voor vernietiging in aanmerking.

De concretisering van de taak 'het vormgeven en uitvoeren van het beleid inzake het beheer van de rijksbegroting is neergelegd in beleidsnota's en in wet- en regelgeving (Comptabiliteitswet en Bedrijvenwet en de krachtens deze wetten tot stand gekomen algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen). Ministeriële regelingen die geen processen beschrijven of niet-conditionerend voor de omgeving zijn, komen niet voor bewaring in aanmerking.

Voor deze taak is de actor minister van Financiën verantwoordelijk. De actoren Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, Interdepartementale werkgroep herziening Comptabiliteitswet 1976 en de Commissie tot voorbereiding van een herziening van de Comptabiliteitswet 1927 leverden hieraan ook een bijdrage.

De taak 'het periodiek tot stand brengen van de rijksbegrotingswetten, de uitvoering van die wetten, het toezicht op de uitvoering, de controle op de uitvoering en de coördinatie van het begrotingsproces als geheel' is -vanuit handelingenperspectief en actorenperspectief- een ondeelbaar proces, waarvan de hoofdlijnen dienen te worden bewaard. Onder hoofdlijnen wordt verstaan:

- algemene beleidskeuzes voor een begrotingsjaar en de jaren daarop volgend (b.v. het opstellen van de Kaderbrief, de Augustusbrief en de Voorjaarsnota);
- feitelijke totstandkoming van de begrotingswetten;

- financiële verantwoording voor de uitvoering van de rijksbegroting;
- controle op de rechtmatigheid van het gevoerde financiële beheer en de verantwoording daarover;
- controle op de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en functioneren van het rijk.

Handelingen die geen algemeen geldend karakter hebben en geen redelijke mate van beleidsvrijheid voor de actor inhouden, komen voor vernietiging in aanmerking.

Deze taak kent als belangrijkste actoren: de minister van Financiën die het begrotingsproces coördineert en toezicht houdt op de uitvoering van de begrotingswetten, de vakministers die hun begrotingen opstellen en uitvoeren en de (buitengewone) Algemene Rekenkamer die de begrotingsuitvoering controleert.

De actoren Interdepartementaal overlegorgaan financieel-economische zaken (IOFEZ) en het Interdepartementaal overlegorgaan departementale accountantsdienst (IODAD) verrichten handelingen die beide taken betreffen.

De archieven van organen waarvan de handelingen niet in dit document zijn opgenomen, maar die wel actor zijn in het begrotingsproces, worden -vrijwel- integraal bewaard: Ministerraad, Eerste Kamer, Tweede Kamer en Raad van State⁴.

De in dit BSD opgenomen handelingen van de verschillende actoren zijn derhalve gewaardeerd aan de hand van de volgende criteria⁵:

1. handelingen die de hoofdlijnen van de vormgeving van de infrastructuur inzake het beheer van de rijksbegroting betreffen (selectievoorstel: Bewaren);

handelingen die de hoofdlijnen van het periodieke rijksbegrotingsproces betreffen (selectievoorstel: Bewaren);

handelingen die uitvoerend van karakter zijn en waarbij sprake is van een redelijke mate van beleidsvrijheid voor de actor (selectievoorstel: Bewaren).
2. handelingen die ministeriële regelingen betreffen die geen processen beschrijven of niet-conditionerend zijn voor andere actoren (selectievoorstel: Vernietigen);
3. handelingen die uitvoerend zijn en waarbij geen sprake is van een redelijke mate van beleidsvrijheid voor de actor (selectievoorstel: Vernietigen).

Mede ter toetsing van enige aannames uit een eerdere versie van dit BSD (december 1993) is begin 1994 een nader onderzoek verricht door drs. J.T. Klinkenberg van detachingsbureau Breddels & Vermeulen, in opdracht van de Rijksarchiefdienst (PIVOT en de projectgroep MLG), en de ministeries van Binnenlandse Zaken, van Verkeer en Waterstaat en van Financiën. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument*.

Het onderzoek had betrekking op de vraag welke neerslag op grond van de handelingen 281 en 365 van de actor vakministers (én de overeenkomstige handelingen uit de eerdere periodes) ontstaat en waar

---

⁴ Aan deze organen worden aparte institutionele onderzoeken gewijd.

⁵ Elk selectie-voorstel is voorzien van het nummer van het criterium dat van toepassing is.

deze berust bij de vakministeries. De motieven om juist deze handelingen⁶ nader te analyseren zijn geweest:

- het betreft handelingen die een uiterst complex proces betreffen;
- het betreft handelingen die in principe bij alle organisatie-onderdelen van een ministerie tot neerslag leidt;
- het betreft handelingen die veel neerslag opleveren;
- het betreft handelingen die voor bewaring in aanmerking komen.

De aanbevelingen met betrekking tot de inhoud van dit BSD zijn overgenomen en verwerkt in het onderhavige BSD. Uit het onderzoek naar de werkprocessen en de daaruit voorkomende neerslag is gebleken dat het -in dit geval- mogelijk is om uit de totale neerslag die gevormd wordt een beperkte hoeveelheid neerslag aan te wijzen die voldoende is om de selectiedoelstelling te realiseren. Gekozen is voor het bewaren van de subproducten van de diverse fasen van de werkprocessen die het mogelijk maken de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid te reconstrueren.

Naast het bovenstaande is ook een verkennend onderzoek verricht naar neerslag van handelingen uit het BSD *in digitale vorm* en wel in het bijzonder naar het machine-leesbare gegevensbestand Interdepartementaal Budgettair Overleg Systeem (IBOS) dat operationeel is sinds 1991 en fungeert ten behoeve van het overleg tussen het ministerie van Financiën en de vakministeries. De gegevens worden elektronisch uitgewisseld. Alhoewel de gegevens uit IBOS een rol spelen bij handelingen die voor bewaring in aanmerking komen, is in overleg besloten het systeem niet vanuit selectie-overwegingen te gaan acquireren, maar -mogelijk- wel vanuit de behoefte van de Rijksarchiefdienst om expertise op te doen met het beheer van neerslag van handelingen in digitale vorm.

1.5 Leeswijzer bij de Selectielijst

Deze selectielijst is primair ingedeeld naar periode en secundair naar actor. Het nummer van het datablok correspondeert met de nummering in het rapport 'Per slot van rijksrekening'. De datablokken uit het rapport zijn ten opzichte van het onderhavige BSD ontdaan van de items 'actor', 'opmerking' en van nb's. Het item 'produkt' is slechts dan opgenomen wanneer er een concreet product bekend is. De items 'voorstel' en -zonedig- 'termijn' zijn daarentegen toegevoegd.

De afkorting 'CW' staat voor: Comptabiliteitswet (1976).

De 'B' staat voor bewaren, ofwel: het na afloop van de overbrengingstermijn krachtens de Archiefwet 1962 overdragen aan de Rijksarchiefdienst.

De 'V' staat voor vernietigen na afloop van de aangegeven termijn.

Achter de 'B' of 'V' is aangegeven welk selectie criterium, zoals geformuleerd in de inleiding, is toegepast.

---

⁶ De handelingen 281 en 365 uit het RIO *Per slot van rijksrekening* zijn niet opgenomen in dit BSD voor de minister van Verkeer en Waterstaat. Deze handelingen zijn bij de actualisatie (2003) van het oorspronkelijke BSD gewijzigd en worden opnieuw vastgesteld in een addendum. Het addendum wordt apart door de minister van Verkeer en Waterstaat vastgesteld.

2 ACTOR MINISTER van VERKEER en WATERSTAAT als VAKMINISTER IN LONDEN (1940-1945)

(107)

handeling	Het opstellen van ontwerp-besluiten tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven waarover deze het beheer voert.
periode	1940-1945
grondslag	Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/tweede lid (CW art.11/tweede lid)
waardering	B (1) Te bewaren neerslag (subproducten) ⁷ : <ol style="list-style-type: none"> 1. interne begrotingsaansrijving; 2. begrotingsvoorstellen (beleids- en begrotingsplannen); 3. geannoteerde agenda's Comptabiliteit, geannoteerde agenda's diensthoofden en de door Comptabiliteit opgestelde verslagen (inzake overleg Comptabiliteit-budgethouders); 4. begrotingsrapport; 5. geannoteerde agenda's SG/vakminister (opgesteld door Comptabiliteit) en geannoteerde agenda's diensthoofden en de door Comptabiliteit opgestelde verslagen (inzake overleg SG/vakminister-diensthoofden); 6. geannoteerde agenda Comptabiliteit ministerraadoverleg; 1e primitieve begroting en meerjarenramingen; 7. zie onder 9; 8. geannoteerde agenda en verslag SG/DG-overleg (opgesteld door Comptabiliteit); 9. gewijzigde begroting ('voorlopige cijfers'); 10. geannoteerde agenda's en verslagen vakminister (opgesteld door Comptabiliteit) inzake bilateraal overleg vakminister-minister van Financiën) en ministerraadoverleg t.b.v. Hangpuntenbrief; 11. geannoteerde agenda ministerraadoverleg Totalenbrief en bij het ministerie van Financiën ingediende concept-ontwerpbegroting; 12. bij het ministerie van Financiën ingestuurde Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting en overige bijlagen; 13. geannoteerde agenda vakminister ministerraadoverleg Augustusbrief en definitieve bij het ministerie van Financiën ingediende ontwerp-begrotingsstukken; (14. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. advies Raad van State⁸)); (15. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. amendering Tweede Kamer⁹)).

⁷ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basiselectiedocument*.

⁸ In de oorlogsperiode heeft er geen 'Londense Raad van State' gefunctioneerd.

⁹ In de oorlogsperiode heeft er geen 'Londense Tweede Kamer' gefunctioneerd.

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(111)

handeling Het beschikken over geldsommen toegestaan bij begrotingswet.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/tweede lid (CW art.14)
waardering V (3) 6 jaar, mits de Rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(112)

handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.13 (CW art.24)
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(116)

handeling Het sluiten van overeenkomsten waaruit uitgaven ten laste van de regering voortvloeien.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.18 (CW art.32/eerste lid)
waardering B (1)

(121)

handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1941, B67) art.20a/ eerste lid (CW art.37/eerste lid)
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(137)

handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de minister van Financiën onder de rijksuitgaven worden opgenomen.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.83); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
waardering B (1)

(141)

handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer inzake de controle op het financieel beheer.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.25i/tweede lid (CW art.61/tweede lid)

waardering V (3) termijn: 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(146)

handeling Het naar aanleiding van de controle van de verantwoording door de buitengewone Algemeene Rekenkamer verstrekken van inlichtingen.

periode 1941-1945

grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25n (CW art.66/eerste lid)

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(151)

handeling Het verzoeken aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.

periode 1941-1945

grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25s/eerste lid (CW art.72/eerste lid)

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

(158)

handeling Het doen van voorstellen aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer tot opheffing van haar bezwaar tegen verevening, als bedoeld in artikel 25z.

periode 1941-1945

grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25bb (CW art.82/eerste lid)

waardering B (1)

(161)

handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de buitengewone Algemene Rekenkamer onder de rijksuitgaven worden opgenomen.

periode 1940-1945

grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7, na wijziging Stb. 1941, B39/Stb. 1941, B67) art.25dd (was: 25l) (CW art.83)

waardering B (1)

(162)

handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven.

periode 1940-1945

grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.26 (CW art.84/tweede lid)

waardering B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹⁰:

1. verantwoordingsaanschrijving (opgesteld door Comptabiliteit);

---

¹⁰ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

Actor: Minister van V&W als vakminister in Londen. Periode: 1940 - 1945

2. ingezonden gegevens en de bijbehorende toelichtingen (door de budgethouders);
3. concept-rekening, concept-saldibalans, de bijbehorende toelichtingen (opgesteld door Comptabiliteit);
4. samenvattend accountantsrapport bij de rekening;
5. aan het ministerie van Financiën aangeboden rekening, saldibalans en bijbehorende toelichtingen (opgesteld door Comptabiliteit);
6. gewijzigde verantwoordingsstukken (correctiebladen) n.a.v. commentaar ministerie van Financiën;
- (7. definitief door Parlement¹¹ vastgestelde verantwoording).

De rest van de neerslag:

Waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Rekenkamer.

---

¹¹ In de oorlogsperiode heeft er geen 'Londens parlement' gefunctioneerd.

3 ACTOR MINISTER van VERKEER EN WATERSTAAT ALS VAKMINISTER

3.1 Periode 1940 - 1977

3.1.1 Comptabiliteitswet 1927 (CW) en andere regelingen

nb Voor de periode 1940-1945 is de actor: de vakminister *in Nederland* en voor de periode 1945-1977: de vakminister.

(5)

handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven waarover deze het beheer voert.

periode 1940-1977

grondslag CW art.11/tweede lid

waardering B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹²:

1. interne begrotingsaanschrijving;
2. begrotingsvoorstellen (beleids- en begrotingsplannen);
3. geannoteerde agenda's Comptabiliteit, geannoteerde agenda's diensthoofden en de door Comptabiliteit opgestelde verslagen (inzake overleg Comptabiliteit-budgethouders);
4. begrotingsrapport;
5. geannoteerde agenda's SG/vakminister (opgesteld door Comptabiliteit) en geannoteerde agenda's diensthoofden en de door Comptabiliteit opgestelde verslagen (inzake overleg SG/vakminister-diensthoofden);
6. geannoteerde agenda Comptabiliteit ministerraadoverleg; 1e primitieve begroting en meerjarenramingen;
7. zie onder 9;
8. geannoteerde agenda en verslag SG/DG-overleg (opgesteld door Comptabiliteit);
9. gewijzigde begroting ('voorlopige cijfers');
10. geannoteerde agenda's en verslagen vakminister (opgesteld door Comptabiliteit) inzake bilateraal overleg vakminister-minister van Financiën) en ministerraadoverleg t.b.v. Hangpuntenbrief;
11. geannoteerde agenda ministerraadoverleg Totalenbrief en bij het ministerie van Financiën ingediende concept-ontwerp-begroting;
12. bij het ministerie van Financiën ingestuurde Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting en overige bijlagen;
13. geannoteerde agenda vakminister ministerraadoverleg Augustusbrief en definitieve bij het ministerie van Financiën ingediende ontwerp-begrotingsstukken;
14. gewijzigde ontwerp-begroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. advies Raad van State);
15. gewijzigde ontwerp-begroting en Memorie van Toelichting en overige

¹² Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

De rest van de neerslag:

waardering V(3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(11)

handeling Het beschikken over ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen die in de laatst vastgestelde begroting voor een geheel jaar zijn toegestaan.

periode 1940-1977

grondslag CW art.15/tweede lid

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(15)

handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.

periode 1940-1977

grondslag CW art.24/eerste en tweede lid

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(22)

handeling Het kwijtschelden van burgerrechtelijke, het rijk toekomstige vorderingen.

periode 1940-1977

grondslag CW art.28/eerste en tweede lid

waardering V (3) 6 jaar.

(23)

handeling Het verlengen van de maximale termijn van vijf jaar voor het aangaan van overeenkomsten met betrekking tot werken of leveringen.

periode 1940-1977

grondslag CW art.32/tweede lid

waardering B (1)

(28)

handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.

periode 1940-1977

grondslag CW art.37/eerste lid

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(29)

handeling Het opstellen van een staat van uitgaven die in een kalendermaand, zonder voorafgaande kredietopening, zijn gedaan.

periode 1940-1977

grondslag CW art.37/derde lid

- voorstel V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (36)**
handeling Het opstellen van de verantwoording van de ter goede rekening verstrekte gelden.
periode 1940-1977
grondslag CW art.40/tweede lid
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (39)**
handeling Het opstellen van gespecificeerde opgaven van de bestanddelen van de kas en het verstrekken van inlichtingen inzake alle betalingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.44
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (43)**
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de Algemene Rekenkamer inzake de controle op het financieel beheer.
periode 1940-1977
grondslag CW art.61/tweede lid
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (48)**
handeling Het naar aanleiding van de controle van de verantwoording door de Algemene Rekenkamer verstrekken van inlichtingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.66/eerste lid
voorstel V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (54)**
handeling Het verzoeken aan de Algemene Rekenkamer om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.
periode 1940-1977
grondslag CW art.72/eerste lid
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.
- (64)**
handeling Het doen van voorstellen aan de Algemene Rekenkamer tot opheffing van haar

bezwaar tegen verevening, als bedoeld in artikel 80.

periode 1940-1977
grondslag CW art.82/eerste lid
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(66)

handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de Algemene Rekenkamer onder de rijksuitgaven worden opgenomen.

periode 1940-1977
grondslag CW art.83
waardering B (1)

(68)

handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven.

periode 1940-1977
grondslag CW art.84/tweede lid
waardering B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹³:

1. verantwoordingsaansrijving (opgesteld door Comptabiliteit);
2. ingezonden gegevens en de bijbehorende toelichtingen (door de budgethouders);
3. concept-rekening, concept-saldibalans, de bijbehorende toelichtingen (opgesteld door Comptabiliteit);
4. samenvattend accountantsrapport bij de rekening;
5. aan het ministerie van Financiën aangeboden rekening, saldibalans en bijbehorende toelichtingen (opgesteld door Comptabiliteit);
6. gewijzigde verantwoordingsstukken (correctiebladen) n.a.v. commentaar ministerie van Financiën;
7. definitief door Parlement vastgestelde verantwoording.

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(72)

handeling Het aanwijzen van onderdelen van de rijksdienst die een afzonderlijk beheer zullen hebben.

periode 1940-1977
grondslag CW art.87
waardering B (1)

---

¹³ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

(99)

handeling Het controleren van de boekhoudingen van de ontvangsten en uitgaven, van de beheersadministraties en van de overzichten die nodig zijn voor de beoordeling van het gevoerde beheer.

periode 1959-1977

grondslag Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 April 1959]) art.4

waardering V (3) 15 jaar controlerapporten
10 jaar controledossiers; dossiers adviesopdrachten; dossierstukken van beperkte betekenis, zoals saldobestemmingen, e.d.
nb Ontleend aan Handboek Controle DAD.

(105)

handeling Het regelen bij gemeenschappelijk besluit van de positie van de afdelingen Comptabiliteit ten opzichte van de andere afdelingen van de ministeries en het vaststellen van een instructie voor de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit.

periode 1943-1945

grondslag Besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën betreffende nadere regeling van het toezicht op de inkomsten en uitgaven des Rijks (Verordeningblad, nr.8/1943) art.5, derde lid (i.w. 27 januari 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)

waardering B (1)

3.2 Periode 1977 – 1990 (1991)

3.2.1 Comptabiliteitswet 1976 en andere regelingen

De navolgende bevatten de handelingen zoals deze werden verricht tot en met de derde wijziging van de Comptabiliteitswet 1976. Aan de lijsten zijn enkele handelingen toegevoegd die als grondslag niet de Comptabiliteitswet hebben.

(177)

handeling	Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en ontvangsten, waarover deze het beheer voert.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.8/eerste lid en CW art.10/eerste en tweede lid (vervallen 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) CW art.10/eerste lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
waardering	B (1) Te bewaren neerslag (subprodukten) ¹⁴ : <ol style="list-style-type: none"> 1. interne begrotingsaanschrijving; 2. begrotingsvoorstellen (beleids- en begrotingsplannen); 3. geannoteerde agenda's FEZ, geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg FEZ-budgethouders); 4. begrotingsrapport; 5. geannoteerde agenda's SG/vakminister (opgesteld door FEZ) en geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg SG/vakminister-diensthoofden); 6. geannoteerde agenda FEZ ministerraadoverleg; 1e primitieve begroting en meerjarenramingen; 7. zie onder 9; 8. geannoteerde agenda en verslag SG/DG-overleg (opgesteld door FEZ); 9. gewijzigde begroting ('voorlopige cijfers'); 10. geannoteerde agenda's en verslagen vakminister (opgesteld door FEZ) inzake bilateraal overleg vakminister-minister van Financiën) en ministerraadoverleg t.b.v. Hangpuntenbrief; 11. geannoteerde agenda ministerraadoverleg Totalenbrief en bij het ministerie van Financiën ingediende concept-ontwerpbegroting; 12. bij het ministerie van Financiën ingestuurde Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting en overige bijlagen; 13. geannoteerde agenda vakminister ministerraadoverleg Augustusbrief en definitieve bij het ministerie van Financiën ingediende ontwerp-begrotingsstukken; 14. gewijzigde ontwerp-begroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. advies Raad van State); 15. gewijzigde ontwerp-begroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. amendering Tweede Kamer).

De rest van de neerslag:

---

¹⁴ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(183)

handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot wijziging van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en ontvangsten, waarover deze het beheer voert.

periode 1977-1990

grondslag CW art.8/eerste lid en CW art.10/eerste en tweede lid (vervallen 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) CW art.10/eerste lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])

voorstel B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹⁵:

1. interne begrotingsaanschrijving;
2. begrotingsvoorstellen (beleids- en begrotingsplannen);
3. geannoteerde agenda's FEZ, geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg FEZ-budgethouders);
4. begrotingsrapport;
5. geannoteerde agenda's SG/vakminister (opgesteld door FEZ) en geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg SG/vakminister-diensthoofden);
6. geannoteerde agenda FEZ ministerraadoverleg; 1e primitieve begroting en meerjarenramingen;
7. zie onder 9;
8. geannoteerde agenda en verslag SG/DG-overleg (opgesteld door FEZ);
9. gewijzigde begroting ('voorlopige cijfers');
10. geannoteerde agenda's en verslagen vakminister (opgesteld door FEZ) inzake bilateraal overleg vakminister-minister van Financiën) en ministerraadoverleg t.b.v. Hangpuntenbrief;
11. geannoteerde agenda ministerraadoverleg Totalenbrief en bij het ministerie van Financiën ingediende concept-ontwerpbegroting;
12. bij het ministerie van Financiën ingestuurde Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting en overige bijlagen;
13. geannoteerde agenda vakminister ministerraadoverleg Augustusbrief en definitieve bij het ministerie van Financiën ingediende ontwerp-begrotingsstukken;
14. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. advies Raad van State);
15. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. amendering Tweede Kamer).

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

---

¹⁵ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

(186)

handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
periode 1977-1986
grondslag CW art.12/eerste en derde lid (vervallen 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(192)

handeling Het aanwijzen van de hoofden van de afdelingen belast met de begrotingszaken en de financiële administratie bij de ministeries.
periode 1977-1990
grondslag CW art.18/tweede lid
waardering V (3) 6 jaar na intrekking van de aanwijzing.

(199)

handeling Het vaststellen van nadere voorschriften met betrekking tot voorschotten.
periode 1988-1990
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/ Hafir) art.8 (i.w. 31 maart 1988)
voordien: Beschikking (15 augustus 1977)
waardering B (1)

(206)

handeling Het aanwijzen van personen die belast zijn met het doen van ontvangsten en betalingen en het beheer van gelden en geldswaardige papieren.
periode 1977-1990
grondslag CW art.24
waardering V (3) 6 jaar na intrekking van de aanwijzing.

(209)

handeling Het controleren van de departementale administraties en van de administraties van de overige rijksorganen en rijksdiensten waarvan de uitgaven en ontvangsten aangewezen op de door hem beheerde begrotingshoofdstukken.
periode 1977-1990
grondslag CW art.26/eerste lid
voorstel V (3) 15 jaar controlerapporten
10 jaar controledossiers; dossiers adviesopdrachten; dossierstukken van beperkte betekenis, zoals saldo-bevestigingen, e.d.
nb Ontleend aan Handboek Controle DAD.

(210)

handeling Het aanwijzen van de hoofden van de afdelingen belast met de controle op de departementale administraties.
periode 1986-1990
grondslag CW art.26/vierde lid (i.w. 16 december 1986 [Stb. 1986, 605])
waardering V (3) 6 jaar na intrekking van de aanwijzing.

(228)

handeling Het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
waardering V (3) 6 jaar.

(231)

handeling Het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
waardering V (3) 6 jaar.

(234)

handeling Het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
waardering V (3) 6 jaar.

(243)

handeling Het maandelijks opstellen van een overzicht van de boekingen in de administratie.
periode 1977-1991
grondslag CW art.64/eerste lid
waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(250)

handeling Het verrichten van onderzoek naar de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en het functioneren bij hun ministerie.
periode 1977-1991
grondslag CW art.74/derde lid
waardering V (3) 6 jaar.

(257)

handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven en ontvangsten, alsmede die van verplichtingen en de daarop betrekking hebbende rapporten.
periode 1977-1990
grondslag CW art.84 (gew. i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
waardering B (1)
Te bewaren neerslag (subprodukten)¹⁶:

---

¹⁶ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument.*

1. verantwoordingsaanschrijving (opgesteld door FEZ);
2. ingezonden gegevens en de bijbehorende toelichtingen (door de budgethouders);
3. concept-rekening, concept-saldibalans, de bijbehorende toelichtingen (opgesteld door FEZ);
4. samenvattend accountantsrapport bij de rekening;
5. aan het ministerie van Financiën aangeboden rekening, saldibalans en bijbehorende toelichtingen (opgesteld door FEZ);
6. gewijzigde verantwoordingsstukken (correctiebladen) n.a.v. commentaar ministerie van Financiën;
7. definitief door Parlement vastgestelde verantwoording.

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(263)

handeling Het aan de Algemene Rekenkamer ter beschikking stellen van werkschema's van de met controle belaste ambtenaren en de interne controle-bevindingen (rapporten, processen-verbaal of anderszins).

periode 1977-1991

grondslag CW art.67/tweede lid

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(264)

handeling Het in kennis stellen van de Algemene Rekenkamer van hetgeen tot opheffing van het bezwaar als bedoeld in artikel 71/eerste lid kan leiden.

periode 1977-1991

grondslag CW art.71/tweede lid

waardering V (3) 6 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(265)

handeling Het opheffen van het bezwaar van de Algemene Rekenkamer, als bedoeld in artikel 71/eerste lid.

periode 1977-1991

grondslag CW art.72/eerste lid

voorstel B (1)

(270)

handeling Het instellen van begrotingsfondsen.

periode 1977-1990

grondslag CW art.87/eerste lid

waardering B (1)

3.3 Periode 1991 (1992) - 1993

3.3.1 Comptabiliteitswet

In de navolgende selectielijst zijn, per actor, de handelingen opgenomen zoals deze worden verricht na de 4e en 5e wijziging van de Comptabiliteitswet (1976). Aan de lijsten zijn enkele handelingen toegevoegd die als grondslag niet de Comptabiliteitswet hebben.

(276)

handeling Het instellen van begrotingsfondsen.
periode 1991-
grondslag CW art.2/tweede lid
waardering B (1)

(326)

handeling Het vaststellen van voorschriften met betrekking tot bepaalde categorieën van voorschotten.
periode 1991-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/ Hafir) art.8
waardering B (1)

(361)

handeling Het voeren van overleg inzake het stellen van regels die betrekking hebben op de taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer met de minister van Financiën en de Algemene Rekenkamer.
periode 1992-
grondslag CW art.63/eerste lid
waardering V (3) 6 jaar.

3.4 Periode 1940 - 1993

3.4.1 Bedrijvenwet

(77)

handeling Het opstellen van regels inzake het bedrag dat jaarlijks als waardevermindering op de bezittingen moet worden afgeschreven voor takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

periode 1940-1993

grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.8/eerste lid

waardering V (2) 5 jaar na intrekking van de regeling.

(78)

handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van de hoofdstukken van de begroting voor de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen en waarover deze het beheer voert.

periode 1940-1993

grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.11/tweede lid

waardering B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹⁷:

1. interne begrotingsaansrijving;
2. begrotingsvoorstellen (beleids- en begrotingsplannen);
3. geannoteerde agenda's FEZ, geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg FEZ-budgethouders);
4. begrotingsrapport;
5. geannoteerde agenda's SG/vakminister (opgesteld door FEZ) en geannoteerde agenda's diensthoofden en de door FEZ opgestelde verslagen (inzake overleg SG/vakminister-diensthoofden);
6. geannoteerde agenda FEZ ministerraadoverleg; 1e primitieve begroting en meerjarenramingen;
7. zie onder 9;
8. geannoteerde agenda en verslag SG/DG-overleg (opgesteld door FEZ);
9. gewijzigde begroting ('voorlopige cijfers');
10. geannoteerde agenda's en verslagen vakminister (opgesteld door FEZ) inzake bilateraal overleg vakminister-minister van Financiën) en ministerraadoverleg t.b.v. Hangpuntenbrief;
11. geannoteerde agenda ministerraadoverleg Totalenbrief en bij het ministerie van Financiën ingediende concept-ontwerpbegroting;
12. bij het ministerie van Financiën ingestuurde Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting en overige bijlagen;
13. geannoteerde agenda vakminister ministerraadoverleg Augustusbrief en definitieve bij het ministerie van Financiën ingediende ontwerp-begrotingsstukken;
14. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige

¹⁷ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basiselectiedocument.*

- kamerstukken (n.a.v. advies Raad van State);
15. gewijzigde ontwerpbegroting en Memorie van Toelichting en overige kamerstukken (n.a.v. amendering Tweede Kamer).

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 5 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(81)

handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

periode 1940-1993

grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art. 16

waardering V (3) 5 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(83)

handeling Het opstellen van de rekening van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

periode 1940-1993

grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art. 17/eerste lid

waardering B (1)

Te bewaren neerslag (subprodukten)¹⁸:

1. verantwoordingsaansrijving (opgesteld door FEZ);
2. ingezonden gegevens en de bijbehorende toelichtingen (door de budgethouders);
3. concept-rekening, concept-saldibalans, de bijbehorende toelichtingen (opgesteld door FEZ);
4. samenvattend accountantsrapport bij de rekening;
5. aan het ministerie van Financiën aangeboden rekening, saldibalans en bijbehorende toelichtingen (opgesteld door FEZ);
6. gewijzigde verantwoordingsstukken (correctiebladen) n.a.v. commentaar ministerie van Financiën;
7. definitief door Parlement vastgestelde verantwoording.

De rest van de neerslag:

waardering V (3) 5 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(89)

handeling Het samenstellen van overzichten inzake de exploitatie van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

---

¹⁸ Zie voor een beschrijving van de processtappen binnen deze handeling en een verantwoording voor de gemaakte selectiekeuzes rapport *Speuren naar sporen van neerslag. Een onderzoek naar de mogelijkheden tot implementatie van het institutionele onderzoek Per slot van rijksrekening en het daarop gebaseerde basisselectiedocument*.

periode 1940-1993
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/eerste lid
waardering V (3) 5 jaar na het betreffende begrotingsjaar, mits de rijksrekening is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer.

(90)

handeling Het vaststellen van de vorm van het overzicht inzake de exploitatie van elke tak van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer is aangewezen.

periode 1940-1993
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/derde lid
waardering V (2) 5 jaar na intrekking van de regeling.

concept

4 Verslag van het driehoeksoverleg

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d, j^o 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van de minister van Verkeer en Waterstaat en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein Rijksbegroting 1940 - 1993.

**Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, augustus 2004**

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basis selectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het voorliggende BSD betreft de handelingen van de vakminister, de vakminister in Londen en de secretaris-generaal van Verkeer en Waterstaat en fungeert als nieuw selectie-instrument. Voor wat betreft deze handelingen geldt dat deze niet gewijzigd zijn ten opzichte van de selectielijst voor de vakminister en de vakminister in Londen, binnen het beleidsterrein Beheer van de Rijksbegroting periode 1940-1993 (Staatscourant 1998, 142). Deze selectielijst werd in 1998 voor de Minister van Verkeer en Waterstaat niet vastgesteld. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de desbetreffende minister destijds abusievelijk geen verzoek tot vaststelling bij de Algemeen Rijksarchivaris heeft ingediend.

Het beleidsterrein

De taken van de rijksoverheid op het beleidsterrein rijksbegroting zijn:

1. Het tot stand brengen van de infrastructuur van het beheer van de rijksbegroting;
2. Het periodiek tot stand brengen van de rijksbegrotingswetten, de uitvoering ervan, het toezicht op de uitvoering, de controle op de uitvoering en de coördinatie van het rijksbegrotingsproces als geheel. Deze taak is weer te verdelen in tweeën:
  - het stellen van beleidskaders voor één begrotingsjaar, zoals de technische begrotingsaanschrijving, de Kaderbrief, de Hangpuntenbrief, de Totalenbrief en de Augustusbrief. Dit in tegenstelling tot de eerste taak die het *algemene* kader schept van het begrotingsgebeuren;
  - de feitelijke opstelling van de begrotingswetten en de uitvoering daarvan, het toezicht en de controle op de uitvoering.

Hoofdpijnen van het beleidsterrein

Het beleidsterrein rijksbegroting is dat terrein van rijksoverheidsbemoeyenis waar het begrotingsproces vorm wordt gegeven en waar de jaarlijks terugkerende begrotingsvoorbereiding, -vaststelling, -uitvoering en controle plaatsvinden.

Onder hoofdpijnen wordt verstaan:

- algemene beleidskeuzes voor een begrotingsjaar en de jaren daarop volgend (b.v. het opstellen van de Kaderbrief, de Augustusbrief en de Voorjaarsnota);
- feitelijke totstandkoming van de begrotingswetten;
- financiële verantwoording voor de uitvoering van de rijksbegroting;
- controle op de rechtmatigheid van het gevoerde financiële beheer en de verantwoording daarover;
- controle op de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en functioneren van het

rijk.

In onze democratische samenleving dient de volksvertegenwoordiging in het voorgenomen beleid met betrekking tot de overheidsfinanciën te worden gekend en kan dit beleid pas ten uitvoer worden gebracht nadat zij daaraan haar goedkeuring heeft gegeven. Dit budgetrecht is historisch gezien de weerslag van de gedachte dat degenen die belastingen betalen het recht hebben te beslissen wat er met de door hen opgebrachte middelen gebeurt. Om dit recht te effectueren stelt de uitvoerende macht jaarlijks een begroting op waarin de financiële consequenties van het voorgenomen beleid worden aangegeven, waarna deze begroting aan de volksvertegenwoordiging wordt voorgelegd. De kern van de begroting bestaat uit een opsomming van de noodzakelijk geachte uitgaven en een raming van de te verwachten inkomsten. Doordat de volksvertegenwoordiging de begroting vaststelt, krijgt deze een bindend karakter. De uitvoerende macht wordt in beginsel gemachtigd (geautoriseerd) om uitgaven te doen voor de in de begroting omschreven activiteiten en wel tot het in de begroting omschreven maximum. De begroting heeft dan ook in eerste instantie een autorisatie- of staatsrechtelijke functie: zij biedt een formeel-juridisch kader waarbinnen respectievelijk de Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraad de desbetreffende uitvoerende macht (regering, gedeputeerde staten en het college van burgemeester en wethouders) machtiging verlenen om bepaalde uitgaven te doen.

De grondbeginselen die in acht dienen te worden genomen bij de begrotingsprocedure en de opzet en inrichting zijn vastgelegd in een geheel van regels en voorschriften aangeduid als de comptabiliteitswetgeving. Voor de begrotingsprocedure gelden als grondbeginselen de openbaarheid en de voorafgaande toestemming. Voor de opzet en inrichting van de begroting vormen eenheid en universaliteit, periodiciteit en een overzichtelijke en doelmatige indeling de belangrijkste uitgangspunten.

Hoewel in Nederland zowel bij het rijk als bij de lagere overheid de begroting betrekking heeft op één jaar, beslaat de totale begrotingscyclus -het tijdsverloop waarbinnen alle handelingen met betrekking tot een bepaalde begroting zich afspelen- een veel langere periode. Tussen het moment waarop met de opstelling wordt begonnen en het moment waarop de rekening wordt goedgekeurd, ligt normaal gesproken een periode van drie à vier jaar. Dit betekent dat er op elk willekeurig gekozen moment drie à vier cycli tegelijk lopen, zij het in een verschillend stadium van realisatie. Bij elke begrotingscyclus kunnen vijf fasen worden onderscheiden: 1. de voorbereiding van de begroting; 2. het vaststellen van de begroting; 3. de begrotingsuitvoering; 4. het opstellen van de rekening en de controle op de begroting; en 5. de verantwoording over het gevoerde beleid en beheer.

Consignatiekas

Consignatie houdt in dat gelden bij de staat in bewaring worden gegeven waarbij de rechthebbende onbekend is maar zich later wel kan melden of waarbij rechthebbende wel bekend is maar niet duidelijk is of deze tot opname overgaat. In de praktijk hebben consignaties bijvoorbeeld betrekking op de tegenwaarde van niet opgeëiste waardepapieren, gelden uit onteigeningprocedures, gelden uit de afwikkeling van faillissementen en gelden uit nalatenschappen. Bij wet is bepaald wanneer gelden in de Consignatiekas gestort dienen te worden. Vanaf het begin is de minister van Financiën met het beheer van de Consignatiekas belast. Tot 1993 waren de kantoren van Rijksbelastingen bevoegd tot het innemen en uitbetalen, in samenwerking met de afdeling FEZ, voorheen Comptabiliteit, van geconsigneerde gelden. Op het ministerie wordt een complete administratie van de geconsigneerde gelden bijgehouden. Tot 1993 stuurde de Belastingdienst verklaringen van consignatie in naar de afdeling FEZ. Na 1993 verricht de directie FEZ het gehele innemings- en uitbetalingsproces.

BSD

Het BSD wordt thans ter vaststelling voor onderstaande zorgdragers voor de periode 1940-1993 aangeboden:

Actoren die onder de zorg van de minister van Verkeer en Waterstaat (V&W) vallen:

Minister van Verkeer en Waterstaat als vakminister, 1940 - 1993;

Minister van Verkeer en Waterstaat als vakminister in Londen, 1940 - 1945;

Secretaris-Generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 1940 - 1945.

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven. Om de selectiedoelstelling te realiseren, worden 6 selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is in 2003 ook de mening gevraagd van mevrouw dr. J. Mooij, als historicus en materiedeskundige op het gebied van de rijksbegroting, voorgedragen door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap. Haar bijdrage werd door de overige deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de maximale termijnen zijn geschied door de deskundigen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

Het PIVOT-rapport *Per slot van Rijksrekening* (samenstelling: P.C.A. Lamboo) PIVOT-rapport nummer 15 (Den Haag 1994) vormt de basis voor het basis selectiedocument.

Driehoeksoverleg

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Beleidsdeskundigen

Namens de Minister van Verkeer en Waterstaat:
drs. T.U. van der Veen, medewerker van FEZ.

Archiefdeskundigen

Namens de Minister van Verkeer en Waterstaat:
mevrouw drs. F. Binnendijk, adviseur a.i. bij SSO/ Facilitair Adviescentrum/ DIV,
W. Lammers, medewerker van FEZ.

Namens de Algemene Rijksarchivaris:
de heer drs. G. Beks

Inhoudelijk verslag

Het concept BSD Rijksbegroting voor de Minister van Verkeer en Waterstaat is zowel wat betreft de inhoud als wat betreft de waarderings van de handelingen hetzelfde als het BSD dat in 1996, 1998 en 2001 voor de (toenmalige) Ministeries van Financiën, Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Economische Zaken, Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse Zaken, Justitie, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Volksgezondheid, Welzijn en Sport als selectielijst werd vastgesteld. In zowel 1998 (tweede vaststelling) als in 2001 (derde vaststelling) werd door de Minister van Verkeer en

Waterstaat abusievelijk geen verzoek tot vaststelling bij de Algemeen Rijksarchivaris ingediend.

Deze selectielijst werd in 2003 geactualiseerd waarna later dat jaar driehoeksoverleg werd gevoerd. Op voordracht van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap trad in 2003 mevrouw dr. J. Mooij, historicus en materiedeskundige op het beleidsterrein Rijksbegroting, op. Aangezien mevrouw Mooij tijdens het driehoeksoverleg over de actualisatie van het concept BSD op het beleidsterrein Rijksbegroting destijds het gehele BSD van commentaar heeft voorzien, is besloten om voor het thans voorliggende BSD niet opnieuw haar om advies te vragen. Haar commentaar naar aanleiding van het geactualiseerde BSD Rijksbegroting werd begin september 2003 schriftelijk ingediend bij de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris. Vervolgens is dit commentaar in het concept van het geactualiseerde BSD verwerkt.

Ook de aanbevelingen door de Raad voor Cultuur gedaan in zijn advies inzake de ontwerp selectielijst Beheer van de Rijksbegroting, 1945 – 1993 d.d. 6 maart 2001 zijn in het voorliggende BSD verwerkt. Tenslotte geldt dat de bewerking van verschillende archieven op het beleidsterrein Rijksbegroting op basis van de selectielijst uit 1996, 1998 en 2001 door de Centrale Archief Selectiedienst, afkomstig van onder meer de Ministeries van Financiën, ?? geleerd heeft dat de toegekende waarderingen voldoende inzicht geven in (de hoofdlijnen) van het beleidsterrein Rijksbegroting over de periode 1940 - 1993.

Gelet op het bovenstaande is er geen aanleiding geweest om de voorgestelde waarderingen van de handelingen te wijzigen. Deze waarderingen hebben dan ook de goedkeuring van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.